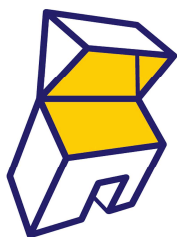

Stichting Erfgoedhuis Zuid-Holland
jaarrapport
2024

ERFGOEDHUIS
ZUID • HOLLAND

Inhoud

Bestuursverslag

Jaarverslag Raad van Toezicht

Jaarrekening

Balans per 31 december 2024

Staat van baten en lasten 2024

Toelichting algemeen

Grondslagen

Toelichting op de balans per 31 december 2024

Toelichting op de staat van baten en lasten 2024

BIJLAGEN

Staat van baten en lasten Monumentenwacht

Staat van baten en lasten Romeinse Limes Nederland

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

ERFGOEDHUIS
ZUID • HOLLAND

Bestuursverslag 2024

Stichting Erfgoedhuis Zuid-Holland

Missie

Erfgoedhuis Zuid-Holland zet zich in voor het behouden, benutten en beleven van het cultureel erfgoed van Zuid-Holland. We versterken het erfgoed en de erfgoedsector door ondersteuning te bieden, door draagvlak te creëren voor beheer en behoud en door het verhaal van Zuid-Holland te vertellen aan alle inwoners en bezoekers van de provincie.

Visie

Wij zijn overtuigd van de kracht van erfgoed als een verbindende factor in onze maatschappij en de kansen die erfgoed biedt voor participatie, innovatie en een duurzaam leefklimaat. Erfgoed is méér dan het behouden waard.

We werken voor en met de mensen die zich overal in onze provincie inzetten om hun eigen en elkaars erfgoed te bewaren, te beschermen en te ontsluiten. Met onze kennis, expertise en netwerken ondersteunen, verbinden en inspireren we provincie, gemeenten, historische verenigingen, archieven, musea, scholen, monumentenbeheerders, ondernemers en vrijwilligers. Zo dragen we samen zorg voor het rijke erfgoed van Zuid-Holland en zijn inwoners.

Kernwaarden

Erfgoedhuis Zuid-Holland is een onafhankelijke stichting, *ondersteunend* en *deskundig* op de vele gebieden en functies van erfgoed, en *verbindend* en *relevant* voor de vele betrokken spelers binnen en buiten de erfgoedsector. Vanuit deze kernwaarden fungeren we als ankerpunt binnen het Zuid-Hollandse erfgoedveld.

Doel en werkzaamheden

Het Erfgoedhuis ondersteunt, verbindt en inspireert erfgoedbetrokkenen bij het in stand houden en ontsluiten van cultureel erfgoed in Zuid-Holland. Zij zet haar kennis en expertise onder meer in voor de ondersteuning van het erfgoedbeleid van de provincie Zuid-Holland (hierna: provincie). Het

Erfgoedhuis zorgt ervoor dat op provinciale schaal en met steun van de provincie monumentale gebouwen, archeologie, collecties, historisch landschap, mobiel erfgoed, immaterieel erfgoed en geschiedenis in Zuid-Holland behouden, benut en beleefd kunnen worden. Daartoe biedt het Erfgoedhuis specifiek op doelgroepen toegesneden diensten voor een beter behoud en gebruik van erfgoed. Het Erfgoedhuis werkt daarbij samen met verwante provinciale organisaties op het terrein van onder meer landschap, cultuurparticipatie en -educatie en toerisme. Daarnaast maakt zij deel uit van OPEN, het landelijke netwerk van provinciale erfgoedhuizen.

Doelgroepen

Het Erfgoedhuis ondersteunt de provincie, gemeenten, musea, archieven, erfgoedinstellingen en -gemeenschappen, historische verenigingen, scholen, ondernemers, eigenaren en/of beheerders van monumenten en vrijwilligers met interesse voor cultureel erfgoed.

Organisatie

De werkorganisatie van het Erfgoedhuis bestond op 31 december 2024 uit 34 medewerkers (32 fte), te weten:

- Bestuur
- Coördinatorenteam met drie leden: kennis, bedrijfsvoering en business development
- Adviseurs
- Monumentenwachters
- Ondersteunende diensten (secretariaat, planner, P&O, communicatie)

Juridische entiteit

Erfgoedhuis is een stichting die het raad van toezichtmodel hanteert. Erfgoedhuis heeft een ANBI-status (RSINummer 808091074).

Statutaire naam, rechtsvorm, vestigingsplaats

De statutaire naam luidt Stichting Erfgoedhuis Zuid-Holland (hierna: Erfgoedhuis). De stichting is opgericht op 27 mei 1999 en is statutair gevestigd te Delft. Vanaf 28 februari 2005 houdt de stichting kantoor op Oude Delft 116 te Delft.

Governance Code Cultuur

Erfgoedhuis Zuid-Holland past de acht principes van de Governance Code Cultuur toe. In navolging van de code worden meerjarenbeleidsplannen, jaarplannen en jaarverslagen vastgesteld door de raad van toezicht en op de website geplaatst. Op de website staan alle nevenactiviteiten van de bestuurder en toezichthouders vermeld en deze worden getoetst op mogelijke belangenverstrengeling of tegenstrijdige belangen. Het bestuur geeft zorgvuldige en verantwoordelijke leiding aan de organisatie; de raad handelt integer en professioneel in haar toezicht en advies en houdt periodiek zelfevaluaties. De organisatiestructuur en financiële inrichting,

alsmede de scheiding van taken tussen bestuur en raad is geborgd binnen het reglement bestuur en toezicht. De raad wijst de externe accountant aan en waarborgt de deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid in haar samenstelling. De huidige accountant werd in 2020 benoemd. Met betrekking tot het garanderen van een veilige werkomgeving maakt het bestuur het mogelijk dat medewerkers vermoedens van misstanden en onregelmatigheden zonder risico voor hun positie kunnen melden bij een externe vertrouwenspersoon. De raad van toezicht houdt actief toezicht, bewaakt de maatschappelijke doelstelling en de continuïteit van de organisatie en biedt tegelijkertijd zoveel mogelijk ruimte aan de verantwoordelijken binnen de stichting voor de vormgeving van de inhoudelijke programmering. De raad van toezicht bestaat uit vijf leden die op basis van een vooraf opgestelde profielschets zijn gekozen. Hierbij is gelet op een spreiding van expertises en achtergronden. Er is een getrapte rooster van aftreden om te voorkomen dat te veel leden tegelijkertijd aftreden zonder herbenoembaar te zijn. De raad verzorgt sinds 2021 een eigen jaarverslag in aanvulling op het bestuursverslag en heeft in 2022 een toezichtsvisie opgesteld.

Fair Practice Code Cultuur

Erfgoedhuis volgt de Fair Practice Code. Deze code wordt als uitgangspunt genomen bij de inrichting van onze kernactiviteiten. Bij goed functioneren krijgen nieuwe medewerkers na één jaar een vast contract. Vanwege enige groei de afgelopen jaren, konden we in 2024 vijf tijdelijke dienstverbanden omzetten in een overeenkomst voor onbepaalde tijd. Per 1 augustus 2024 is de maandelijkse vergoeding voor een fulltime stage verhoogd van 400 naar 700 euro per maand voor alle opleidingsniveaus. Voor niet structurele werkzaamheden maken we in voorkomende gevallen gebruik van inhuur derden. Betreft dit een zelfstandige zonder personeel, dan stellen we een opdrachtovereenkomst op, inclusief afspraken over (marktconforme) bezoldiging, beeldrecht en/of intellectueel eigendom. Met een klein aantal zelfstandigen, zoals de vormgever van onze huisstijl, is een raamovereenkomst afgesloten omdat zij op regelmatige basis ingehuurd worden. Bij het Erfgoedhuis zijn geen onbetaalde krachten werkzaam.

Code Diversiteit & Inclusie

Diversiteit en inclusie proberen wij op meerdere vlakken binnen de soms nog behoorlijk homogene erfgoedsector actief uit te dragen en te versterken: in de samenstelling van ons eigen team, in onze programmering van activiteiten, bij het verbreden van onze achterban door nieuwe doelgroepen te bereiken en in onze samenwerking met nieuwe partners. Met name onze inspanningen op het terrein van immaterieel erfgoed geeft hier goede mogelijkheden toe. Toegankelijkheid is een belangrijke factor binnen ons werk. Al onze activiteiten zijn daarom gratis en iedereen is welkom. In de eigen organisatie wordt van de medewerkers verwacht dat zij inclusief denken en dit denken ook toepassen binnen de reguliere werkzaamheden, zoals bij het bieden van ondersteuning aan onze verschillende achterbannen of bij het organiseren van bijeenkomsten. Ook sturen wij actief aan op een balans in ons team en onze raad van toezicht met betrekking tot gender, leeftijd, geaardheid, etnische diversiteit en fysieke beperkingen. Ons kantoorpand is fysiek toegankelijk voor mensen met

een beperking. Sinds 2023 letten we ook extra op de toegankelijkheid van onze eigen communicatiemiddelen, zoals onze websites en nieuwsbrieven, voor mensen met beperktere leesvaardigheden. Daarnaast bieden we cursussen aan onze achterban aan om dit thema breed te bevorderen. Een aantal medewerkers maakt bovendien deel uit van een netwerk van professionals rond diversiteit en inclusie binnen de erfgoedhuizen en deelt hier kennis en inspirerende voorbeelden met elkaar.

Duurzaamheid

Erfgoedhuis is bewust en verantwoord bezig met betrekking tot duurzaamheid en klimaat-aanpassingen. Zo wordt ov-gebruik voor woon-werkverkeer gestimuleerd, wordt er een fietsplan aangeboden, maken kantoormedewerkers gebruik van een deelauto en wordt er bij de Monumentenwacht een overstap gemaakt naar een elektrisch wagenpark. Kantoorbenodigdheden worden zo veel mogelijk bij lokale winkeliers aangeschaft, en catering vegetarisch besteld. Bij het organiseren van onze activiteiten hebben we beleid om voedselverspilling tegen te gaan. Bewustzijn bij medewerkers met betrekking tot elektriciteit- en gasgebruik wordt bevorderd. Vanuit onze aansluiting bij het Netwerk Digitaal Erfgoed, zijn wij ook actiever aan de slag gegaan met *green IT*. Zowel intern als extern zetten we in op bewustwording met betrekking tot onze digitale foodprint.

Bestuur

drs. M.C.E. (Marielle) Hendriks (1 fte)

De nevenfuncties van de bestuurder zijn [hier](#) online te raadplegen.

Beknopt jaarbericht

Dubbel jubileumjaar

2024 stond in het teken van twee jubilea: Monumentenwacht bestond vijftig jaar in Zuid-Holland en het was bovendien vijftientwintig jaar geleden dat Erfgoedhuis Zuid-Holland werd opgericht vanuit een fusie van verschillende kleinere erfgoedorganisaties. Het hele jaar hebben we hier aandacht aan geschonken met allerlei feestelijkheden, zoals een jubileumfilm over onze veelzijdige werkzaamheden, een digitale jubileumcanon, een herdruk van het boek over ons kantoorpand en een wervelend feest op het Meisjeshuis op 31 mei. Met gepaste trots mogen we terugkijken op de vele mijlpalen die we met elkaar bereikt hebben en met vertrouwen zien wij uit naar de jaren die voor ons liggen.

Personele wijzigingen

In het afgelopen jaar zagen we een lichte groei in het team dankzij de komst van vier nieuwe collega's: data-cleaner Nine Claassen en junior adviseur educatie Marjolein Kik, senior officemanager Renze Duinker en monumentenwachter Jordy Turnhout. Hoewel de arbeidsmarkt altijd voor

dynamiek blijft zorgen, hadden we in 2024 geen vertrekkende collega's. De teams kennis, ondersteuning en monumentenwacht zijn daarmee op volledige sterkte gekomen.

Activiteiten

Het jubileumjaar was ook een bijzonder productief jaar. Niet eerder werden er zoveel cursussen en bijeenkomsten georganiseerd en waren we zo zichtbaar bij bestaande en nieuwe doelgroepen. Dit leverde ons niet alleen meer kennis op, maar ook een groter netwerk, waardoor zich weer nieuwe projecten aandienen. Zelfs ook internationaal. Zo was ons succesvolle project *Sprekend Erfgoed* – taallessen aan nieuwkomers en laaggeletterden met inzet van erfgoed – inspiratie voor het Europese project HeriTalk. Of denk aan het nieuw opgezette netwerk van specialisten op het gebied van landbouwcollecties in Nederland en Vlaanderen.

Speciale vermelding verdient het vernieuwde Steunpunt voor Cultureel Erfgoed (voorheen: monumenten, cultuurlandschap en archeologie). De vijftig Zuid-Hollandse gemeenten hebben afgelopen jaar allemaal een vast aanspreekpunt binnen ons team gekregen, waardoor de ondersteuning persoonlijker en gericht plaats kan vinden. Naast de helpdesk, advies-op-maatdiensten en kennisbijeenkomsten, hielpen onze adviseurs gemeenten ook met het (integraal) ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van gemeentelijk erfgoedbeleid. Van participatietraject tot erfgoednota, en van klimaatrisico-scan tot een handreiking *Borgen van immaterieel erfgoed in de kerkenvisie*.

Afgelopen jaar is ook een datawerkplaats binnen onze organisatie van start gegaan. Dit programma loopt een aantal jaar en wordt gefinancierd door het Netwerk Digitaal Erfgoed, een nationaal initiatief om organisaties en vrijwilligers te helpen hun erfgoedcollecties te digitaliseren.

In 2024 voerde Monumentenwacht Zuid-Holland ongeveer duizend inspecties uit bij particuliere woningen, musea, kerken, molens en landgoederen. Ook hebben wij beheerders geholpen met het opstellen van onderhoudsbegrotingen en duurzaamheidsadviezen. Wij zijn als duurzame monumenten (DuMo)-adviseur aangesloten bij het Nationaal Restauratiefonds en zijn inmiddels ook toegerust om niveau 2 duurzaamheidsadviezen uit te voeren volgens de kwaliteitsnorm van de ERM, de stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg. Tot slot blijkt het nieuw ontwikkelde ontzorgingsprogramma vanuit de Monumentenwacht voor gemeentelijk monumentaal vastgoed aan te slaan, waardoor wij gemeenten langjarig kunnen bijstaan bij het onderhoud van hun monumenten.

Een uitgebreid inhoudelijk jaarverslag 2024 is te downloaden via erfgoedhuis-zh.nl.

Financiën

Boekjaarsubsidie

Het werk van het Erfgoedhuis wordt in belangrijke mate financieel mogelijk gemaakt dankzij een boekjaarsubsidie van de provincie. De provinciale subsidie voor het Erfgoedhuis in 2024 bedroeg 2.263.565 euro, oftewel 57% procent van de totale inkomsten. Daarvan was 150.980 euro een provinciale subsidie voor de Monumentenwacht die ooit vanuit het rijk was opgetuigd. Besloten is dat de provincie vanaf 2025 vanuit de boekjaarsubsidie een generieke bijdrage gaat leveren aan de Monumentenwacht.

Overige inkomsten

Naast de gesubsidieerde activiteiten verrichtten Erfgoedhuis en Monumentenwacht betaalde opdrachten voor rijk, provincie, gemeenten, bedrijven, instellingen en particulieren. In 2024 bedroeg de omzet voor de Monumentenwacht 1.054.642 euro en de opbrengsten uit overige projecten 686.867 euro. Samen goed voor 43% van de totale inkomsten. Opdrachtwerk werd verricht op de volgende onderdelen: bouwkundige (duurzaamheids)inspecties, aankoopkeuringen, begeleiding van restauraties en renovaties, advies over vergunningen, subsidies en verduurzaming, meerjaren-onderhoudsplannen, museumaudits, bouwhistorisch onderzoek, cultuurhistorische effect-rapportages en waardestellingen, redegevende omschrijvingen en andere erfgoedopdrachten. Wij ontvingen rijksbijdragen van het ministerie van OCW en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, waarvan een deel via penvoerderschap van stichting OPEN, voor onze datawerkplaats, voor erfgoedparticipatiecoaching en voor ondersteuning aan vrijwilligers en immaterieel erfgoedgemeenschappen. Ook ontvingen we incidentele projectgelden van diverse publieke en particuliere fondsen zoals het Fonds Cultuurparticipatie, VSB Fonds, Fonds1818, Fonds Schiedam Vlaardingen en het Cultuurfonds. Deze opdrachten zijn bedrijfsmatig gescheiden van de kernactiviteiten.

Financiële beschouwing

Dit verslag geeft een toelichting op het financieel jaarverslag 2024 en daarmee op de financiële gang van zaken in 2024. Het was een productief jaar met meer georganiseerde bijeenkomsten dan ooit, mede dankzij onze complete teambezetting. Het boekjaar 2024 werd afgesloten met een exploitatie-resultaat van +/99.815 euro.

Hieronder worden de opvallendste verschillen tussen de begrootte en gerealiseerde kosten per post toegelicht.

Baten

Opbrengsten Monumentenwacht

De opbrengsten Monumentenwacht vielen 4% lager uit dan begroot, maar wel ruim 100.000 euro hoger dan in 2023. De omzet abonnementen was hoger door een toename van het jaarlijkse abonneegeld van 30 naar 35 euro. Deze tariefswijziging heeft niet geleid tot een afname van het aantal abonnees.

Opbrengsten projecten

De totale opbrengsten uit projecten vielen hoger uit dan voorzien [+215.000 euro]. De omzet uit opdrachten en publicaties viel een ton hoger uit dan begroot [+102.000 euro]. Dit werd deels veroorzaakt door een verschuiving van subsidies en bijdragen naar opdrachten. Daarnaast waren er meer opdrachten dan waar bij het opstellen van de begroting rekening mee was gehouden. De post doorberekeningen was niet begroot [+140.000 euro]. Deze post betreft een bijdrage voor een datacleaner binnen onze nieuwe datawerkplaats en vanwege ontwikkelingen bij stichting OPEN bleef diens coördinator bovendien een jaar langer in dienst bij het Erfgoedhuis dan voorzien. De gesubsidieerde projectinkomsten vielen evenwel iets lager uit dan begroot [-27.000 euro]. Dit werd gecompenseerd door de hogere omzet opdrachten.

Lasten

Activiteitenlasten

Deze post omvat inhuur derden, communicatie en activiteitenlasten materieel en viel hoger uit dan voorzien [+90.000 euro]. Dit kwam door inhuur derden in het kader van twee omvangrijke projecten [+136.000 euro] die nog niet bekend waren bij het opstellen van de begroting 2024. Deze extra projecten hebben dan ook geleid tot hogere opbrengsten.

Huisvestingskosten

Bij het oversluiten van het huurcontract medio 2024 is er een m2-waardebepaling uitgevoerd. Hierdoor viel het huurbedrag vanaf het derde kwartaal lager uit dan begroot [-44.000 euro].

Resultaat en bestemmingsreserves

De organisatieontwikkelingen in 2024 hebben geleid tot een exploitatieresultaat van 99.815 euro. Hiervan is een deel toegevoegd aan de bestemmingsreserve ziekteverzuim (+107.000 euro), aan de bestemmingsreserve PZH (+45.000 euro) en aan de bestemmingsreserve Monumentenwacht (+10.000 euro), waardoor de algemene reserve is afgenomen met 47.000 euro. De overige mutaties zijn elders in de jaarrekening toegelicht.

Toekomstverwachting

Hoewel onze werkzaamheden met name lokaal en regionaal gericht zijn en wij (nog) geen signalen ontvangen dat onze werkpraktijk zich op korte termijn zal wijzigen, zien wij met betrekking tot de nabije toekomst wel een aantal zorgelijke ontwikkelingen die niet los van elkaar te beschouwen zijn, en die wel degelijk van invloed kunnen worden op onze organisatie en het Zuid-Hollandse erfgoedveld.

Te beginnen bij het aangekondigde ‘ravijnjaar’ voor gemeenten: een verwachte financiële terugval in het gemeentefonds in de komende jaren. De verwachting is dat die bezuinigingen directe gevolgen gaan hebben op de – in sommige gemeenten nu al ontoereikende – inzet op gemeentelijk erfgoedbeleid. Voor erfgoed zijn er immers geen gemeentelijk geoormerkte budgetten voorgeschreven. Vanuit ons Steunpunt Cultureel Erfgoed voor Zuid-Hollandse gemeenten zette het Erfgoedhuis daarom het afgelopen jaar al extra in op ondersteuning, advisering, kennisdeling en het versterken van een interdisciplinaire aanpak bij gebiedsontwikkeling en herbestemming (‘neem erfgoed aan de voorkant mee’). Deze ingeslagen weg zullen wij de komende jaren nog verder intensiveren. Tegelijkertijd zien wij mogelijkheden om met onze diensten gemeenten te helpen bij de uitvoering van hun erfgoedbeleid. Via het (mee)schrijven van erfgoedvisies, landschapsbiografieën, handreikingen of via ontzorgingstrajecten voor gemeentelijk monumentaal vastgoed, die we sinds vorig jaar vanuit de Monumentenwacht aanbieden. Steeds meer gemeenten maken hier dankbaar gebruik van.

Ook de rijkssubsidies staan erg onder druk. De geopolitieke ontwikkelingen zijn in het afgelopen jaar eerder verslechterd dan verbeterd. Behalve de voortslepende oorlog in Oekraïne en de onvoorstelbare gebeurtenissen in Israël en Palestina die zich blijven ophopen, is het politieke speelveld sinds najaar 2024 radicaal veranderd door de machtswisseling in de Verenigde Staten. In breder maatschappelijk verband raken fundamentele onder onze internationale rechtsorde en westerse democratieën meer poreus en kwetsbaar. Ook in het Nederlandse politieke landschap zie je hier tendensen van. Het verlamt onze politieke besluitvorming en leidt af van de meest urgente opgave van onze tijd: ons land en de wereld klimaatadaptief maken. Want de afgelopen jaren zijn de klimaatveranderingen ook voor ons in Nederland nabij gekomen. Het weer is vaker onstuimig, we hebben langer durende hittegolven en recordhittes in de zomer, meer droogteperiodes, meer piekbuien zoals in Limburg in de zomer van 2021, en meer natte winters waarbij het kwik niet meer onder nul raakt. Dit heeft nu al schadegevolgen voor ons erfgoed, zowel boven als onder de grond.

Het is daarom zaak vanuit de erfgoedsector voorbereid te zijn op klimaat- en overige calamiteiten die onze vitale erfgoedinfrastructuur – zoals archieven, bibliotheken, musea, monumenten en archeologie – bedreigen. Denk aan natuurrampen zoals overstromingen en piekbuien, (natuur)branden of de gevolgen van (hybride) oorlogsvoering waardoor bijvoorbeeld de elektriciteit tijdelijk uitvalt. Daarom is er in samenwerking met het ministerie van Defensie en Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een landelijke taskforce veilig erfgoed opgezet, waarbij ook wij - via OPEN – nauw

betrokken zijn. Erfgoedhuizen zijn al begonnen om middels webinars en het inrichten van regionale POC's (point of contacts) bij te dragen aan bewustwording en zelfredzaamheid van het erfgoedveld.

Tegelijkertijd zijn er op provinciaal vlak positieve ontwikkelingen in het verschiet. Hoewel ook daar bezuinigd zal moeten worden - waarbij de erfgoedbudgetten vooralsnog ontzien worden - werkt de provincie aan een nieuw beleidsperspectief op erfgoed en cultuur, dat naar verwachting medio 2025 effectief wordt. Met daarin aandacht voor thema's waar het Erfgoedhuis de afgelopen jaren voor ijverde, zoals meer ondersteuning van erfgoedgemeenschappen en -vrijwilligers (in lijn met het verdrag van Faro), een geïntegreerde rol van erfgoed bij gebiedsontwikkeling en grote maatschappelijke opgaven zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit, sociale cohesie en CO2-reductie, en omarmen van de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed.

Tot slot zien wij ook een veranderende houding van jongere generaties in de omgang met erfgoed. In vergelijking met oudere eigenaren zien wij vanuit de Monumentenwacht dat jongere monumentenbezitters de historische waarde van hun pand wel waarderen, maar bij restauratie en onderhoud minde belang hechten aan het instandhouden van (niet-monumentale) karakteristieke elementen.

In bredere zin zien wij dat jongere generaties een andere publieksbeleving hebben bij het 'consumeren' van onze geschiedenis. Die wordt allengs meer online en digitaal beleefd. Daarnaast zien wij een groei in festiviteiten met een historisch tintje, zoals Castlefest bij Kasteel Keukenhof of populaire re-enactmentbijeenkomsten, waarin historische gebeurtenissen worden nagespeeld. Actuele ontwikkelingen die de dynamiek in onze erfgoedpraktijk en daarmee in onze werkzaamheden onderstrepen.

Vanuit onze deskundige, verbindende, relevante en onafhankelijke rol willen Erfgoedhuis en Monumentenwacht ook de komende jaren actief blijven inspelen op deze en andere nieuwe ontwikkelingen in het erfgoedveld. En tegelijkertijd vanuit onze ondersteunende rol blijven bijdragen aan een vitaal en veerkrachtig provinciaal en lokaal erfgoedbeleid in Zuid-Holland.

Risicoanalyse

In het verlengde van bovenstaande verwachtingen, zien we een aantal interne ontwikkelingen die impact kunnen hebben op het Erfgoedhuis en die het komende jaar mogelijk risico's met zich meebrengen voor de positie van het Erfgoedhuis. Het bestuur onderkent deze risico's en probeert deze door goed bestuur tot een aanvaardbaar niveau te reduceren. De belangrijkste risico's die het bestuur hierbij ziet zijn:

1. **FINANCIEEL: Overheidsbezuinigingen**

De financiële huishouding van de rijksoverheid en lagere overheden staat onder druk. Dit kan

op termijn ook effect op de boekjaarsubsidie van het Erfgoedhuis hebben of indirect doorwerken in bijvoorbeeld minder overheidsopdrachten aan Erfgoedhuis en Monumentenwacht. Het is daarom van belang om stevig in te (blijven) zetten op acquisitie vanuit de Monumentenwacht en Erfgoedhuis. We denken dan met name aan opdrachten vanuit gemeenten, die we de afgelopen jaren juist zagen toenemen. In aanvulling daarop blijven we inzetten op het aantrekken van (structurele) additionele financiering via andere kanalen zoals stichting OPEN, Nederlandse Limessamenwerking en overige publieke en private financiering. Met het oog op bovenstaande vinden we het bovendien wenselijk om de financiële buffer van het Erfgoedhuis zo robuust mogelijk te houden.

2. FINANCIËEL: **Cursusaanbod bestendigen**

De afgelopen jaren was het brede cursusprogramma *Kennis is kracht* het paradepaardje binnen onze brede erfgoedvrijwilligersondersteuning. Wij konden dit dankzij private financiering gratis aanbieden. Vanaf 2026 stoppen de betrokken fondsen met hun steun, die al aanzienlijk langer duurde dan gebruikelijk. Met ondersteuning vanuit de provincie in lijn met hun nieuw beleidsperspectief, en door slimme samenwerking met andere kennispartners zoals Kunstgebouw en andere erfgoedhuizen, verwachten wij ons cursusaanbod – mogelijk in iets afgeslankte vorm – onverminderd voort te kunnen zetten.

3. ORGANISATORISCH: **Investeren in personeel**

Het Erfgoedhuis is een kennisintensieve organisatie. Ons werk valt of staat met een goed team en een goed bestuur. In het afgelopen jaar was het zover: alle vacatures waren – voor even - vervuld. Maar: de arbeidsmarkt is nu eenmaal altijd in beweging, dus wij blijven alert op het aantrekken van goed geëquipeerd personeel. Ook verdient het onze blijvende zorg en aandacht om het huidige personeel gemotiveerd en betrokken te houden. Wij doen dit onder andere door te investeren in scholing in teamverband en op individuele basis.

Ondertekening van de jaarrekening

De jaarrekening is aldus opgemaakt door het bestuur

Delft, 18 juni 2025

Drs. M.C.E. (Marielle) Hendriks
Bestuurder stichting Erfgoedhuis Zuid-Holland

Jaarverslag Raad van Toezicht 2024

De Raad van Toezicht is het toezichthoudend orgaan van het Erfgoedhuis Zuid-Holland. De Raad baseert zich in zijn handelen op de statuten van de stichting, op de Governance Code Cultuur 2019 en op de in 2022 geformuleerde eigen toezichtvisie. Daarin definieert de Raad voor zichzelf een viertal rollen:

- *Toezichthouder* – de Raad vervult haar toezichthoudende rol met aandacht voor de maatschappelijke doelstelling, de strategie, identiteit en continuïteit, de verhouding met publieke en private financiers, de dialoog met de interne en externe belanghebbenden, de naleving van de wet- en regelgeving, de bedrijfsvoering, het risicobeheer en het zakelijk beleid.
- *Adviseur* – de Raad wil voor de bestuurder een proactieve, relevante en uitnodigende gesprekspartner zijn, gericht op de doelstelling van het Erfgoedhuis. Anticiperend en reflecterend, informierend, aan de voorkant meedenkend, uitdagend om breder en verder te kijken en handelen, positief-kritisch volgend, gevraagd en ongevraagd, als klankbord voor lastige situaties, strategische dilemma's, en relevante vraagstukken uit de samenleving.
- *Werkgever* – de Raad ziet het als een voorname taak om een goed werkgever te zijn voor de bestuurder, kritisch vanuit vertrouwen, met zorg voor werving, functioneren en ontwikkeling, samenwerking en als klankbord in strategische vraagstukken en moeilijke kwesties, en bij afscheid.
- *Ambassadeur* – de Raad is ook vertegenwoordiger en ambassadeur van het Erfgoedhuis en de publieke taak, met allereerst een interne rol, waarbij de Raad samen met de bestuurder, ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheid, zorgt voor een cultuur van openheid en aanspreekbaarheid. Extern, in het contact met stakeholders en publieke en private financiers van de organisatie, is de bestuurder het boegbeeld van de organisatie en acteert de Raad van Toezicht in de tweede lijn.

Samenstelling

De Raad van Toezicht telt vijf leden die ieder maximaal twee termijnen van telkens vier jaar dienen. De Raad veranderde in 2024 sterk van samenstelling, omdat mr. Suzanne Bos (hoofd juridische zaken Handelsbanken) had aangegeven bij het aflopen van haar eerste termijn (31 december 2023) niet voor herbenoeming in aanmerking te willen komen en voor ir. Krista den Drijver (eigenaar Puur Management) en drs. Frederike van Ouwkerk (docent/onderzoeker cultuur-toerisme-communicatie, Breda University of Applied Sciences) de tweede termijn per 1 april 2024 afliep. Middels een door Berenschot begeleide sollicitatieprocedure was in het laatste kwartaal van 2023 in de daardoor ontstane vacatures voorzien.

Per 31 december 2024 was de samenstelling van de Raad van Toezicht daarmee als volgt:

- dr. Chris van Koppen, voorzitter (oud directeur-bestuurder Kunstloc Brabant)
- mr. drs. Theo Edel RA RC, lid (clustermanager Functioneel Finance TU Delft)

- dr. Vijay Gangadin MBA, vicevoorzitter (voorzitter partnerraad strategisch adviesbureau AethiQs) (vanaf 1 januari 2024)
- Irma Wooning MA (concerndirecteur fysiek domein gemeente Alphen aan den Rijn) (vanaf 1 april 2024)
- Lotte Ravenhorst (eigenaar adviesbureau Ravenhorst Advies en Strategie) (vanaf 1 april 2024)

De raadsleden die per 1 april 2024 toetraden namen ook in het eerste kwartaal van 2024 deel aan het overleg van de Raad. Op 10 april kwam de Raad voor het eerst in zijn nieuwe samenstelling bijeen, om afspraken te maken over vergadercyclus en rolverdeling. Als onderdeel van het 'inwerkprogramma' voor de nieuwe leden vond vervolgens op 29 mei een bijeenkomst plaats waarbij de Raad door medewerkers van het Erfgoedhuis werd in- en bijgepraat over de verschillende concrete activiteiten. Onderdeel van de bijeenkomst was een door de Monumentenwacht begeleid bezoek aan (het dak van) de Oude Kerk in Delft.

Gezien de omvang van de Raad wordt niet in commissies gewerkt maar met portefeuilles (werkgeverschap, financiën, personeel en governance) en aandachtgebieden (museumveld, erfgoed en fysieke omgeving, gemeenten en provincie, diversiteit en inclusie, educatie). Binnen de Raad is voorzitter Chris van Koppen eerstverantwoordelijke voor governance, treden voorzitter Chris van Koppen en vicevoorzitter Vijay Gangadin op als renumeratiecommissie, is Theo Edel eerste aanspreekpunt als het over financiën gaat en is Lotte Ravenhorst eerste aanspreekpunt voor personeelsleden die contact zoeken met de Raad.

De nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht zijn [hier](#) online te raadplegen.

Vergadercyclus

De Raad van Toezicht kwam gedurende het jaar vier keer bijeen in het kader van reguliere vergaderingen. Daarbij werd de vaste beleidscyclus gevolgd.

Op 12 juni bespraken de Theo Edel en Chris van Koppen de bevindingen van de accountant bij de controle van de jaarcijfers met Mohamed Belkadi van het accountantskantoor Dubois+co uit Amsterdam, waarna de voltallige Raad aansluitend jaarverslag en jaarrekening goedkeurde en decharge verleende aan de bestuurder. Bijzondere aandacht was er daarbij voor het OPEN-project Doorontwikkeling Erfgoedvrijwilliger.nl, waarvoor het Erfgoedhuis in 2022-2023 als penvoerder optrad. Onderwerp van gesprek waren verder de inmiddels (in overleg met de Provincie) gezette stappen om te komen tot besteding van de diverse geoormerkte reserves, de (gewaarborgde) onafhankelijkheid van het administratiekantoor ASK, cybersecurity en de (vooralsnog niet actuele) verplichtingen inzake de vennootschapsbelasting. Over cybersecurity en de digitale strategie van het Erfgoedhuis werd de Raad in de vergadering van 11 december uitgebreid bijgepraat door Rowan Huiskes en Michael de Langen.

In september lagen jaarplan en jaarbegroting 2025 voor. Conform het eind 2020 met de Provincie overeengekomen *Afsprakenkader* vormen ze de concrete invulling op jaarbasis van de in maart 2023 door de Raad vastgestelde meerjarenbeleidsstrategie 2023-2030 *Verder met erfgoed*. Daarnaast sprak de Raad met de directeur-bestuurder over de administratieve organisatie, de arbeidsvoorwaardenregeling en het huishoudelijk reglement, over het rapport van de Belastingdienst inzake de berekening en verrekening van btw en over het vernieuwde huurcontract inzake het Meisjeshuis. Tevens gaf de Raad invulling aan het in 2023 uitgesproken voornemen om zich door medewerkers te laten bijpraten over relevante inhoudelijke ontwikkelingen in het erfgoedveld: Nick Warmerdam over archeologie (18 juni) en Floor Vierenhalm over koloniaal erfgoed (18 september).

De maart-vergadering van de Raad had een bijzonder karakter omdat het tevens de vergadering was waarin de Raad afscheid nam van Krista den Drijver en Frederike van Ouwerkerk. Ter gelegenheid daarvan vergaderde de Raad op een bijzondere locatie: het Verhalenhuis Belvédère in Rotterdam.

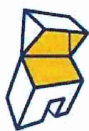
Zelfevaluatie

Omdat al vroeg in 2023 duidelijk was dat de Raad in de overgang naar 2024 sterk van samenstelling zou veranderen, heeft de Raad in 2023 afgezien van de door de Governance Code Cultuur voorgeschreven jaarlijkse evaluatie van het eigen functioneren. Die evaluatie werd verschoven naar 31 januari 2024, en kreeg toen het karakter van een ‘warme overdracht’ aan de nieuwe leden van de Raad. Onderwerp van gesprek waren de toepassing van de governance code, het samenspel tussen raad van toezicht en bestuurder en de interne verhoudingen binnen de Raad in haar oude samenstelling.

Een evaluatie van de Raad in haar nieuwe samenstelling vond plaats op 22 oktober, in aanwezigheid van de directeur-bestuurder en begeleid door Berenschot. Deze zelfevaluatie fungeerde daarmee in zekere zin als de afsluiting van het introductieprogramma voor de nieuwe leden van de Raad. Er werden nadere afspraken gemaakt over de rapportages zoals ze door de directeur-bestuurder aan de Raad worden voorgelegd, over de orde van de vergaderingen, over de inrichting van een eigen digitale omgeving voor de Raad en over de onderlinge rolverdeling. Tevens werd toen afgesproken dat Vijay Gangadin zou gaan optreden als vicevoorzitter en dat Chris van Koppen in de eerstvolgende reguliere raadsvergadering zou worden herbenoemd als voorzitter voor een tweede (en laatste) termijn van vier jaar.

Werkgeverschap

In de vergaderingen van 31 januari en 10 april is door de Raad in oude en nieuwe samenstelling gesproken over de honoreringsafspraken met de directeur-bestuurder. Vervolgens zijn op 29 mei door de voorzitter nieuwe arbeidsvoorwaardelijke afspraken met de directeur-bestuurder gemaakt, in lijn met de bij haar indiensttreding gewekte verwachtingen.

Voorzitter en vicevoorzitter voerden op 10 december het reguliere jaargesprek met de directeur-bestuurder, waarin met name werd stilgestaan bij de relatie tussen bestuurder en Raad in haar nieuwe samenstelling.

Ter voorbereiding op het jaargesprek hadden voorzitter en vicevoorzitter een oriënterend gesprek met de in de loop van 2023 tot stand gekomen Personeelsvertegenwoordiging.

Voorzitter en directeur-bestuurder spraken elkaar voorts regelmatig (in beginsel wekelijks) over de lopende zaken.

Bezoldiging

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden een vergoeding waarvan de hoogte gelijk is aan die van de jaarlijks door de Belastingdienst vast te stellen vrijwilligersvergoeding. De voorzitter ontvangt additioneel een toeslag van 50%. Leden van de Raad van Toezicht kunnen daarnaast onkosten declareren voor zover die zijn gemaakt in het kader van hun toezichthoudende rol.

NVTC

Het Erfgoedhuis Zuid-Holland is lid van de Nederlandse Vereniging Toezicht Cultuur. Chris van Koppen woonde namens de Raad van Toezicht in november de jaarvergadering van de NVTC in Zwolle bij.

Rooster van aan- en aftreden

Raad van toezicht	zittingstermijn	begindatum	einddatum
de heer dr. C.A.J. (Chris) van Koppen, voorzitter	1	1-6-2021	31-5-2025
de heer mr. drs. T.C. (Theo) Edel	2	1-1-2024	31-12-2027
De heer dr. V. (Vijay) Gangadin	1	1-1-2024	31-12-2027
Mevrouw L.A.C. (Lotte) Ravenhorst	1	1-4-2024	31-3-2028
Mevrouw drs. I.W.M. (Irma) Wooning	1	1-4-2024	31-3-2028

2024 was voor het Erfgoedhuis Zuid-Holland een bijzonder jaar: het Erfgoedhuis vierde haar 25-jarig, de Monumentenwacht haar 50-jarig bestaan. Die viering beleefde haar hoogtepunt op 31 mei toen medewerkers en oud-medewerkers en relaties van binnen en buiten de provincie elkaar troffen op een feestelijke bijeenkomst in het Delftse Meisjeshuis. Voor de Raad van Toezicht bevestigde de massale opkomst bij die bijeenkomst, geopend door de voor erfgoed verantwoordelijke gedeputeerde Meindert Stolk, de centrale rol die Erfgoedhuis en Monumentenwacht spelen in het Zuid-Hollandse erfgoedveld. De Raad ziet het als haar opdracht om te borgen dat Erfgoedhuis en Monumentenwacht die rol ook de komende jaren kunnen blijven spelen.

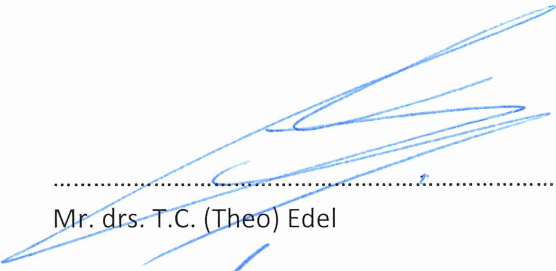

Ondertekening van het jaarverslag van de raad van toezicht

Het jaarverslag is aldus opgemaakt door de raad van toezicht

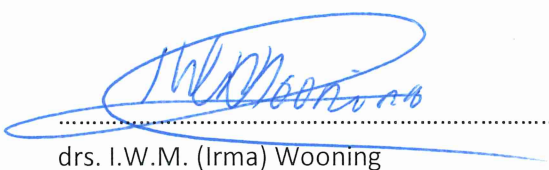
Delft, 18 juni 2025

.....
Dr. C.A.J. (Chris) van Koppen, voorzitter

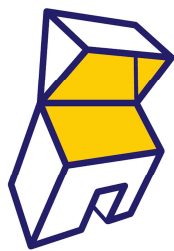

.....
Mr. drs. T.C. (Theo) Edel

.....
Dr. V. (Vijay) Gangadin MBA

.....
L.A.C. (Lotte) Ravenhorst

.....
drs. I.W.M. (Irma) Wooning

Stichting Erfgoedhuis Zuid-Holland
jaarrekening
2024

ERFGOEDHUIS
ZUID • HOLLAND

Jaarrekening 2024

6

BEGROTING 2025

BEDRAGEN IN EUR

BATEN

Exploitatiebijdragen	2.347.317
Opbrengsten Monumentenwacht	1.075.000
Opbrengsten projecten	500.000
totaal BATEN	<u>3.922.317</u>

LASTEN

Personeelskosten	2.780.000
Kosten Monumentenwacht	170.000
Activiteitenlasten	600.000
Huisvestingskosten	145.620
Algemene beheerlasten	237.197
Afschrijvingen	7.500
totaal LASTEN	<u>3.940.317</u>
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-18.000
Rentebaten	18.000
RESULTAAT	<u>0</u>

Jaarrekening 2024

7

BALANS PER 31 DECEMBER (na resultaatbestemming)

BEDRAGEN IN EUR	TOELICHTING	31-12-2024	31-12-2023
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	1	16.330	29.222
Financiële vaste activa	2	6.500	0
		22.830	29.222
Vlottende activa			
Vorderingen	3	282.892	284.276
Liquide middelen	4	2.281.212	2.209.598
		2.564.104	2.493.874
totaal ACTIVA		2.586.934	2.523.096
PASSIVA			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	5	1.039.892	1.079.506
Bestemmingsreserves	6	1.086.743	947.314
		2.126.635	2.026.820
Langlopende schulden	7	0	18.900
Kortlopende schulden	8	460.299	477.376
totaal PASSIVA		2.586.934	2.523.096

Jaarrekening 2024

8

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

BEDRAGEN IN EUR	TOELICHTING	2024 realisatie	2024 begroot	2023 realisatie
BATEN				
Exploitatiebijdrage	9	2.263.565	2.263.565	2.168.168
Opbrengsten Monumentenwacht	10	1.054.642	1.095.000	936.946
Opbrengsten projecten	11	686.867	472.067	799.535
totaal BATEN		4.005.074	3.830.632	3.904.649
LASTEN				
Personeelskosten	12	2.823.119	2.800.000	2.511.025
Kosten Monumentenwacht	13	169.660	180.000	132.485
Activiteitenlasten	14	600.318	510.977	789.653
Huisvestingskosten	15	132.743	177.000	182.655
Algemene beheerlasten	16	227.418	236.500	326.369
Afschrijvingen	17	5.517	7.500	6.107
totaal LASTEN		3.958.775	3.911.977	3.948.294
Saldo uit gewone bedrijfsvoering		46.299	-81.345	-43.645
Rente baten	18	53.516	15.345	15.136
RESULTAAT		99.815	-66.000	-28.509

Jaarrekening 2024

9

STAAT VAN BATEN EN LASTEN (vervolg)

RESULTAAT	99.815	-66.000	-28.509
Onttrekking bestemmingsreserve PZH Archeologie onderzoek	0	0	20.000
Onttrekking bestemmingsreserve PZH Podcast streektaal	25.000	25.000	12.700
Onttrekking bestemmingsreserve PZH Tijdgids romeinen	0	0	8.637
Onttrekking bestemmingsreserve PZH Kerk en interieur	0	0	14.544
Onttrekking bestemmingsreserve PZH Onderzoek klimaatrisico'	40.000	0	0
Onttrekking bestemmingsreserve PZH HeriTalks	10.000	0	0
Onttrekking bestemmingsreserve PZH Extra kosten Erfgoeddag	20.000	20.000	0
Onttrekking bestemmingsreserve subsidie PZH extra projec	95.000	45.000	55.881
restant RESULTAAT te verdelen	194.815	-21.000	27.372
Toe te rekenen bestemmingsreserve PZH algemeen 65%	126.630	-13.650	17.792
Resultaatbestemming restant RESULTAAT			
Onttrekking stichtingskapitaal	0	0	-45
Dotatie algemene reserve	0	0	45
Onttrekking bestemmingsreserve kennis- en organisatie-innova	0	0	-117.500
Onttrekking bestemmingsreserve huisvesting	0	0	-18.000
Onttrekking bestemmingsreserve ziekteverzuim	-52.242	0	-37.839
Dotatie bestemmingsreserve ziekteverzuim	158.875	0	137.232
Mutatie bestemmingsreserve materiaalbudget	-7.024	0	-6.401
Mutatie bestemmingsreserve pilot Interieurwacht	-8.000	0	-14.935
Mutatie bestemmingsreserve Monumentenwacht	10.209	0	37.124
Mutatie bestemmingsreserve PZH	140.375	-13.650	127.203
Mutatie algemene reserve	-47.378	-7.350	-79.512
Totaal	194.815	-21.000	27.372
Specificatie PZH restant deel van de resultaatbestemming			
65% mutatie bestemmingsreserve kennis- en organisatie-innova	0	0	-76.375
65% mutatie bestemmingsreserve huisvesting	0	0	-11.700
Mutatie bestemmingsreserve materiaalbudget	-7.024	0	-6.401
Onttrekking bestemmingsreserve pilot Interieurwacht	-8.000	0	-14.935
Mutatie bestemmingsreserve Monumentenwacht pro rata	1.278	0	0
Mutatie bestemmingsreserve PZH algemeen	140.375	-13.650	127.203
Totaal	126.630	-13.650	17.792

Bedrijfsgegevens

Stichting Erfgoedhuis Zuid-Holland gevestigd te Delft, staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41149658.

Bedrijfsactiviteiten

Erfgoedhuis is de ondersteuningsinstelling voor de provincie Zuid-Holland en het Zuid-Hollandse erfgoedveld. Het ondersteunt, verbindt en inspireert erfgoedbetrokkenen bij het in stand houden en ontsluiten van cultureel erfgoed in Zuid-Holland.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld conform de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving RJk C1.

Begroting

Als begroting is de begroting opgenomen die door de Raad van Toezicht is goedgekeurd en bij de Provincie Zuid-Holland is ingediend in het Jaarplan 2024.

Algemene grondslagen

Algemeen

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Functionele valuta

De posten in de jaarrekening worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de organisatie haar activiteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van de stichting.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf de activatiegrens van 2.500 EUR gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur, tenzij fiscaal een wettelijk maximum afschrijvingspercentage van 20% wordt voorgeschreven, en worden berekend op basis van een vast percentage van de kostprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Vorderingen

Vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, rekening houdend met eventuele verminderingen voor het risico van oninbaarheid. Deze verminderingen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen. Voor zover niet anders is vermeld hebben de vorderingen een looptijd van korter dan 1 jaar.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bestemmingsreserves

De delen van het eigen vermogen waarvoor door het bestuur van de stichting een beperktere bestedingsmogelijkheid is aangebracht dan gezien de doelstelling van de stichting zou zijn toegestaan worden aangemerkt als bestemmingsreserves.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen nominale waarde. Daarbij wordt een zakelijke rente in aanmerking genomen.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen nominale waarde. Daarbij wordt een zakelijke rente in aanmerking genomen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat (saldo) wordt bepaald als het verschil tussen de totale baten en de totale lasten. Ontvangsten en uitgaven worden in de staat van baten en lasten toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij de toerekening wordt een bestendige gedragslijn gevolgd. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met de aan een periode toe te rekenen bedragen die in een andere periode zijn of worden ontvangen, dan wel betaald.

Subsidies en bijdragen

Structurele subsidies worden als baten verantwoord voor zover deze aan het verslagjaar zijn toegekend. Indien incidentele projectsubsidies en -bijdragen in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede bedragen opgenomen onder de kortlopende schulden als subsidieverplichtingen.

Materiële lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personele lasten

De aan het personeel verschuldigde beloningen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Rente baten

Rente baten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet.

Jaarrekening 2024

13

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER (bedragen in EUR)

ACTIVA

1. Materiële vaste activa	vervoer- middelen	ICT	inventaris	totaal
<i>Stand per 1 januari</i>				
Investerings	132.024	28.469	6.160	166.653
Afschrijvingen	-111.397	-21.393	-4.641	-137.431
Boekwaarde	20.627	7.076	1.519	29.222
<i>Mutaties</i>				
Investerings	0	0	0	0
Buiten gebruik stelling	-8.581	-4.066	-2.979	-15.626
Afschrijvingen	-7.375	-4.881	-636	-12.892
Afschrijvingen uitlichtingen	8.581	4.066	2.979	15.626
Saldo	-7.375	-4.881	-636	-12.892
<i>Stand per 31 december</i>				
Investerings	123.443	24.403	3.181	151.027
Cumulatieve afschrijvingen	-110.191	-22.208	-2.298	-134.697
Boekwaarde	13.252	2.195	883	16.330
Gehanteerde afschrijvingspercentage	12,5-20%	20%	20%	

2. Financiële vaste activa

Borg huur	
<i>Stand per 1 januari</i>	0
Borg nieuwe huurcontract	6.500
<i>Stand per 31 december</i>	6.500

	31-12-2024	31-12-2023
3. Vorderingen		
Debiteuren	183.613	95.569
Voorziening dubieuze debiteuren	-3.061	-5.000
Nog te ontvangen subsidies en bijdragen	21.224	69.106
Nog te ontvangen bedragen	36.198	113.645
Vooruitbetaalde kosten	44.918	10.956
	282.892	284.276
4. Liquide middelen		
Liquide middelen	2.281.212	2.209.598
	2.281.212	2.209.598

De liquide middelen zijn vrij opeisbaar, met uitzondering van de bankgarantie ter waarde van 39.675 EUR en een deposito ter waarde van 986.000 EUR. De bankgarantie is afgegeven aan de Exploitatie Stichting Het Meisjeshuis gevestigd te Delft, en eindigt per 23 januari 2025. De deposito loopt tot en met juli 2025.

Jaarrekening 2024

14

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER (bedragen in EUR)

PASSIVA	31-12-2024	31-12-2023
5. Algemene reserves		
Stand per 1 januari	1.079.506	1.158.973
Mutatie stichtingskapitaal	0	45
Correctie 2022 in vaststellingsbrief PZH 2023	2.800	0
Correctie 2023 in vaststellingsbrief PZH 2023	4.964	0
Mutatie	-47.378	-79.512
	<u>1.039.892</u>	<u>1.079.506</u>

Er wordt gestreeft naar een weerstandvermogen van 6 maanden vaste lasten. Momenteel betreft dat een bedrag van 1,5 miljoen EUR. Bovenstaande reserve samen met de reserve ziekteverzuim voldoet hieraan.

6. Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve kennis- en organisatie-innovatie

Stand per 1 januari	0	117.500
Onttrekking	0	-117.500
	<u>0</u>	<u>0</u>

Bestemmingsreserve huisvesting

Stand per 1 januari	0	18.000
Onttrekking	0	-18.000
	<u>0</u>	<u>0</u>

Bestemmingsreserve ziekteverzuim

Stand per 1 januari	527.898	428.505
Onttrekking	-52.242	-37.839
Dotatie	158.875	137.232
	<u>634.531</u>	<u>527.898</u>

De kosten van zieke werknemers worden uit deze bestemmingsreserve onttrokken. Er wordt per jaar 7,5% van het bruto loon aan de bestemmingsreserve ziekteverzuim gedoteerd om aan de doorbetalingsverplichting bij ziekte te kunnen voldoen.

Materiaalbudget

Stand per 1 januari	44.599	51.000
Mutatie	-7.024	-6.401
	<u>37.575</u>	<u>44.599</u>

Aan deze bestemmingsreserve wordt het niet bestede materiaalbudget toegevoegd of het extra bestede materiaalbudget onttrokken.

Jaarrekening 2024

15

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER (bedragen in EUR)

PASSIVA (vervolg)

31-12-2024

31-12-2023

Bestemmingsreserve pilot Interieurwacht

Stand per 1 januari

8.000

22.935

Mutatie

-8.000

-14.935

0

8.000

In de subsidie 2023 van de provincie Zuid-Holland was een bedrag opgenomen voor opdrachten aan de afdeling Monumentenwacht. Omdat in 2023 niet het hele bedrag is besteed aan deze opdrachten is in overleg met de provincie besloten het restant van dit bedrag te besteden aan de pilot Interieurwacht. In 2024 is deze pilot afgerond.

Bestemmingsreserve Monumentenwacht

Stand per 1 januari

58.078

20.954

Dotatie

10.209

37.124

68.287

58.078

Met ingang van 2022 wordt het resultaat van de afdeling Monumentenwacht aan een bestemmingsreserve toegevoegd. Deze bestemmingsreserve kan ingezet worden om tegenvallende resultaten in de toekomst te dekken en om te investeren in innovatie.

Bestemmingsreserve provincie Zuid-Holland

Stand per 1 januari

308.739

237.417

Correctie 2022 in vaststellingsbrief PZH 2023

-2.800

0

Correctie 2023 in vaststellingsbrief PZH 2023

-4.964

0

Onttrekking extra projecten

-95.000

-55.881

Dotatie algemeen

140.375

127.203

346.350

308.739

In 2024 hebben er in overleg met de provincie Zuid-Holland een aantal extra projecten plaatsgevonden waarvoor deze bestemmingsreserve is aangesproken. Het betreft de projecten podcast streektaal (25.000 EUR), Onderzoek klimaatrisico's (40.000 EUR), HeriTalks (10.000 EUR) en de extra kosten van de Erfgoeddag (20.000 EUR).

Totaal bestemmingsreserves

1.086.743

947.314

7. Langlopende schulden

Borg onderhuur 2e etage

0

18.900

De huur is opgezegd per juli 2024 en de borg is in 2025 terugbetaald en verplaatst naar kortlopend

Jaarrekening 2024

16

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER (bedragen in EUR)

PASSIVA (vervolg)

8. Kortlopende schulden

Crediteuren	38.317	56.060
Borg te betalen	18.900	0
Omzetbelasting	34.440	43.806
Museumplatform	28.763	28.937
Vooruit ontvangen subsidies en bijdragen	27.614	143.251
Vooruit ontvangen en vooruit gefatureerde bedragen	174.675	3.700
Nog te betalen vakantiedagen	70.565	70.572
Overige kortlopende schulden	67.025	131.050
	<u>460.299</u>	<u>477.376</u>

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Het huurcontract voor de Oude Delft 116 met Monumentenstichting het Meisjeshuis loopt tot en met 30 juni 2034. Voor 2025 bedraagt de huur 22.575 EUR per kwartaal.

Subsidietoekenning 2025

De provincie Zuid-Holland heeft een subsidie van 2.347.318 EUR toegezegd voor het boekjaar 2025.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op deze jaarrekening.

TOELICHTING OP DESTAAT VAN BATEN EN LASTEN (bedragen in EUR)

BATEN	2024 realisatie	2024 begroot	2023 realisatie
9. Exploitatiebijdrage			
Bijdrage Provincie Zuid-Holland	2.263.565	2.263.565	2.168.168
	<u>2.263.565</u>	<u>2.263.565</u>	<u>2.168.168</u>
10. Opbrengsten Monumentenwacht			
Inspecties en rapportages	979.467	1.030.000	873.401
Abonnementen	75.175	65.000	63.545
	<u>1.054.642</u>	<u>1.095.000</u>	<u>936.946</u>
11. Opbrengsten projecten			
Omzet opdrachten en publicaties	183.452	81.600	180.924
Doorberekeningen	139.971	0	0
Subsidies en bijdragen projecten	363.444	390.467	618.611
	<u>686.867</u>	<u>472.067</u>	<u>799.535</u>

De in de exploitatierekening opgenomen subsidiebedragen zijn conform de toegekende subsidies. De subsidies worden op grond van de ingediende verantwoording door de subsidiegever definitief vastgesteld.

TOELICHTING OP DESTAAT VAN BATEN EN LASTEN (bedragen in EUR)

LASTEN	2024 realisatie	2024 begroot	2023 realisatie
12. Personeelskosten			
Lonen en salarissen	2.118.330	2.740.000	1.846.221
Mutatie vakantiedagen	-7	incl.	incl.
Sociale lasten	345.848	incl.	299.668
Pensioenlasten	281.578	incl.	261.364
Onkostenvergoedingen	48.598	incl.	46.596
Overige personeelskosten	28.772	50.000	57.176
Inhuur derden	0	10.000	0
	<u>2.823.119</u>	<u>2.800.000</u>	<u>2.511.025</u>
Personele bezetting	fte		fte
Fte vast in dienst	27		22
Fte tijdelijk in dienst	5		7
Totaal fte personele bezetting	32		29
Het aantal fte's is bepaald op basis van de dienstverbanden per 31 december 2024.			
13. Kosten monumentenwacht	<u>169.660</u>	<u>180.000</u>	<u>132.485</u>
14. Activiteitenlasten			
Inhuur derden activiteiten	136.390		61.421
Activiteitenlasten materieel	421.926		666.861
Communicatie	42.002		61.371
	<u>600.318</u>	<u>510.977</u>	<u>789.653</u>

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN (bedragen in EUR)

LASTEN (vervolg)	2024 realisatie	2024 begroot	2023 realisatie
15. Huisvestingskosten			
Huur	133.924	205.000	193.478
Overige huisvestingskosten	65.312	77.000	91.368
Bijdrage onderhuurder	-66.493	-105.000	-102.191
	<u>132.743</u>	<u>177.000</u>	<u>182.655</u>
16. Algemene beheerslasten			
Kantoorkosten	161.958	171.500	264.476
Automatisering	65.460	65.000	61.893
	<u>227.418</u>	<u>236.500</u>	<u>326.369</u>
17. Afschrijvingen			
ICT	4.881		4.881
Inventaris	636		1.226
	<u>5.517</u>	<u>7.500</u>	<u>6.107</u>
18. Rente baten	<u>53.516</u>	<u>15.345</u>	<u>15.136</u>

De rente baten zijn hoger dan begroot doordat er een deposito is afgesloten.

1a. Leidinggevens topfunctionarissen met dienstbetrekking		2024	2023
Naam	Marielle Hendriks		Marielle Hendriks
Functie	directeur - bestuurder		directeur - bestuurder
Aanvang en einde functieervulling	1.1-31.12		1.1-31.12
Omvang dienstverband	1,00		1,00
Dienstbetrekking	ja		ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	144.677		134.579
Beloning op termijn (pensioenbijdrage)	23.127		22.334
<i>subtotaal</i>	167.804		156.913
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	233.000		223.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terug ontvangen bedrag	n.v.t.		n.v.t.
Bezoldiging	167.804		156.913
Bedrag van de overschrijding	n.v.t.		n.v.t.
Toelichting op de vordering	n.v.t.		n.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen		2024	2023
Naam	Chris van Koppen		Chris van Koppen
Functie	voorzitter RvT		voorzitter RvT
Aanvang en einde functieervulling	1.1 - 31.12		1.1 - 31.12
Bezoldiging	3.150		2.850
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	34.950		33.450
Onverschuldigd betaald en nog niet terug ontvangen bedrag	0		0
Bezoldiging	3.150		2.850
Bedrag van de overschrijding	n.v.t.		n.v.t.
Toelichting op de vordering	n.v.t.		n.v.t.

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van 2.100 EUR of minder

Raad van Toezicht	
naam	functie
Theo Edel	lid
Vijay Gangadin	lid
Irma Wooning	lid
Lotte Ravenhorst	lid

STAAT VAN BATEN EN LASTEN MONUMENTENWACHT

Baten	2024	2024	2023
	realisatie	begroot	realisatie
Omzet	1.054.642	1.095.000	936.946
Subsidie provincie Zuid-Holland	150.980	144.615	144.616
	<u>1.205.622</u>	<u>1.239.615</u>	<u>1.081.562</u>
Lasten			
Personeelslasten	904.846	825.000	786.953
Doorberekening salaris HR, dir., secr.	75.000	50.000	50.000
Mutatie vakantiedagen	-4.093	0	0
Doorberekening kosten EGH	50.000	75.000	75.000
Overige kosten	169.660	180.000	132.485
	<u>1.195.413</u>	<u>1.130.000</u>	<u>1.044.438</u>
Resultaat	<u>10.209</u>	<u>109.615</u>	<u>37.124</u>

Baten	2024 realisatie	2024 begroting
Subsidie provincie Utrecht	160.500	160.500
Totaal baten	160.500	160.500
Lasten		
Personele lasten		
Interne uren	25.134	36.000
Coördinator	50.201	50.000
	75.335	86.000
Materiaalkosten		
Website	23.571	10.000
Initiatievenpot	29.761	30.000
Educatie	20.800	30.000
	74.132	70.000
Overige kosten		
Locatie, catering en netwerkvorming	850	4.500
Bureaunkosten	1.910	0
	2.760	4.500
Totaal lasten	152.227	160.500
Resultaat	8.273	0

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht en het bestuur van Stichting Erfgoedhuis Zuid-Holland.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Erfgoedhuis Zuid-Holland te Delft gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Erfgoedhuis Zuid-Holland op 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJK-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2024;
2. de staat van baten en lasten over 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, en de Regeling Controleprotocol WNT 2024. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Erfgoedhuis Zuid-Holland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Dubois & Co. Registeraccountants is een maatschap van praktijkvennootschappen. Op alle opdrachten die aan ons kantoor worden verstrekt zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden, waarvan de tekst is opgenomen op de website www.dubois.nl, bevatten een aansprakelijkheidsbeperking.

Wamberg Offices
Wamberg 37
1083 CW Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam
Telefoon 020 571 23 45

E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJk-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van toezicht en het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJk-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT). In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, en de Regeling Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 20 juni 2025

Dubois & Co. Registeraccountants

M. Belkadi RA